

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2017 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji
mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń”
na lata 2015–2018**

Na podstawie art. 57e ust. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z 2015 r. poz. 266 i 470 oraz z 2016 r. poz. 1605) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517 oraz z 2016 r. poz. 679 i 1153) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze województw:

1) podlaskiego, w powiatach:

- a) sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
- b) augustowskim w gminach Lipsk, Płaska, Sztabin i Bargłów Kościelny,
- c) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo, Zabłudów, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady,
- d) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka, Szudziałowo, Korycin i Suchowola,
- e) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremcha,
- f) wysokomazowieckim w gminie Kobylin-Borzymy,
- g) zambrowskim w gminie Rutki,
- h) monieckim w gminach Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, Krypno, Knyszyn i Jasionówka,

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

- i) grajewskim w gminach Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz i Radziłów,
 - j) bielskim w gminach Orla, Bielsk Podlaski i Boćki,
 - k) siemiatyckim w gminach Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn i Dziadkowice,
 - l) kolneńskim w gminach Grabowo i Stawiski,
 - m) łomżyńskim w gminach Przytuły, Jedwabne i Wizna,
- 2) mazowieckiego, w powiatach:
- a) łosickim w gminach Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice,
 - b) siedleckim w gminie Korczew,
- 3) lubelskiego, w powiatach:
- a) bialskim w gminach Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski,
 - b) Biała Podlaska
- wprowadza się „Program bioasekuracji mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018, który jest określony w załączniku do rozporządzenia.”;
- 2) w załączniku do rozporządzenia:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Określenie obszaru, na którym program będzie realizowany

Program obejmuje gospodarstwa, w których są utrzymywane świny, położone na następujących obszarach Rzeczypospolitej Polskiej, w województwie:

- 1) podlaskim, w powiatach:
 - a) sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
 - b) augustowskim w gminach Lipsk, Płaska, Sztabin i Bargłów Kościelny,
 - c) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo, Zabłudów, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady,
 - d) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka, Szudziałowo, Korycin i Suchowola,

- e) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremcha,
 - f) wysokomazowieckim w gminie Kobylin-Borzymy,
 - g) zambrowskim w gminie Rutki,
 - h) monieckim w gminach Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, Krypno, Knyszyn i Jasionówka,
 - i) grajewskim w gminach Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz i Radziłów,
 - j) bielskim w gminach Orla, Bielsk Podlaski i Boćki,
 - k) siemiatyckim w gminach Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn i Dziadkowice,
 - l) kolneńskim w gminach Grabowo i Stawiski,
 - m) łomżyńskim w gminach Przytuły, Jedwabne i Wizna;
- 2) mazowieckim, w powiatach:
- a) łosickim w gminach Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice,
 - b) siedleckim w gminie Korczew;
- 3) lubelskim, w powiatach:
- a) bialskim w gminach Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski,
 - b) Biała Podlaska.”,
- b) w ust. 4 dodaje się akapit dziesiąty w brzmieniu:
- „Na obszarze wskazanym w ust. 3 w:
- 1) pkt 1 w:
- a) lit. b, w gminach Sztabin i Bargłów Kościelny,
 - b) lit. c, w gminach Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady,
 - c) lit. d, w gminach Korycin i Suchowola,
 - d) lit. e, w gminach Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremcha,
 - e) lit. f–m,
- 2) pkt 2 i 3

– według stanu na dzień 12 czerwca 2017 r., znajdowało się 5 934 gospodarstw, w których było utrzymywanych 271 090 świń, w tym w 2 749 gospodarstwach liczących od 1 do 5 świń było utrzymywanych 6 956 sztuk, w 2 863 gospodarstwach liczących od 6 do 100 świń było utrzymywanych 52 729 sztuk, w 322 gospodarstwach liczących powyżej 100 świń utrzymywanych było 211 405 sztuk.”,

c) w ust. 6 dodaje się akapit trzeci, czwarty i piąty w brzmieniu:

„Dodatkowo, na obszarze województwa podlaskiego, w powiatach hajnowskim w gminach Białowieża, Narew, Narewka, Czyże i Hajnówka z miastem Hajnówka oraz białostockim w gminach Zabłudów i Michałowo, wprowadza się obowiązek:

- 1) zabezpieczenia budynków inwentarskich oraz budynków i miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, na całej długości związanym na stałe z podłożem, wykluczającym dostęp wolnożyjących dzików na teren gospodarstwa;
- 2) utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych budynkach, w których nie są jednocześnie utrzymywane inne zwierzęta gospodarskie kopytne.

Dodatkowo na obszarze województwa podlaskiego, w powiatach augustowskim w gminach Sztabin i Bargłów Kościelny, sokólskim w gminach Korycin i Suchowola, białostockim w gminach Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady oraz hajnowskim w gminach Dubicze Cerkiewne, Czeremcha i Kleszczele, a także na obszarach tego województwa wskazanych w ust. 3 pkt 1 lit. f–m oraz województw mazowieckiego i lubelskiego na obszarach wskazanych w ust. 3 pkt 2 i 3, wprowadza się obowiązek:

- 1) posiadania w gospodarstwie, w którym są utrzymywane świny, pisemnego planu bioasekuracji obejmującego:
 - a) dokumentację przestrzegania wymagań określonych w akapicie pierwszym w pkt 2–4,
 - b) rejestr produktów biobójczych używanych w gospodarstwie,
 - c) program czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu mającego kontakt ze świniami,
 - d) zasady używania oraz czyszczenia i dezynfekcji odzieży ochronnej i obuwia, o których mowa w akapicie pierwszym w pkt 7 lit. c;

- 2) zabezpieczenia budynków inwentarskich oraz budynków i miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m, na całej długości związanym na stałe z podłożem, wykluczającym dostęp wolnożyjących dzików na teren gospodarstwa;
- 3) utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych budynkach w których nie są jednocześnie utrzymywane inne zwierzęta gospodarskie kopytne.

Wymóg, o którym mowa w akapicie 3 pkt 1 oraz w akapicie 4 pkt 2, uznaje się za spełniony również, jeżeli całe siedlisko jest ogrodzone w sposób określony w tych przepisach.”,

d) w ust. 7:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) 2017 r. – 7 000 000 zł;”,
- dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) 2018 r. – 7 000 000 zł.”,

e) w ust. 8 dodaje się akapit dziewiąty i dziesiąty w brzmieniu:

„Na obszarze województwa podlaskiego, w powiatach hajnowskim w gminach Białowieża, Narew, Narewka, Czyże i Hajnówka z miastem Hajnówka oraz białostockim w gminach Zabłudów i Michałowo:

1) w terminie do dnia 14 sierpnia 2017 r.:

- a) gospodarstwo, w którym przebywają świny, powinno spełniać wymagania wymienione w ust. 6 w akapicie trzecim, z wyłączeniem wymogu wskazanego w pkt 1 tego akapitu, który powinien być spełniony do dnia 31 grudnia 2017 r.,
- b) posiadacz świń może złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy;

2) po przeprowadzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli, w przypadku:

- a) złożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, w terminie do dnia 14 sierpnia 2017 r., albo

- b) niezłożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, i gdy gospodarstwo, w którym przebywają świnię:
- nie spełnia wymagań wymienionych w ust. 6 w akapicie pierwszym i drugim, a także gdy gospodarstwo po dniu 14 sierpnia 2017 r. nie spełnia również wymagań wymienionych w ust. 6 w akapicie trzecim, z wyłączeniem wymogu wskazanego w pkt 1 tego akapitu, który powinien być spełniony do dnia 31 grudnia 2017 r.,
 - po dniu 31 grudnia 2017 r. nie spełnia wymagań wymienionych w ust. 6 w akapicie trzecim w pkt 1
 - powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie świń utrzymywanych w gospodarstwie lub poddanie tych świń ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt z gatunków wrażliwych przez okres obowiązywania programu;
- 3) w terminie do dnia 15 września 2017 r. posiadacz świń może złożyć wniosek, o którym mowa w art. 57g ust. 7 ustawy.

Na obszarze województwa podlaskiego, w powiatach augustowskim w gminach Sztabin i Bargłów Kościelny, sokólskim w gminach Korycin i Suchowola, białostockim w gminach Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady oraz hajnowskim w gminach Dubicze Cerkiewne, Czeremcha i Kleszczele, a także na obszarach tego województwa wskazanych w ust. 3 pkt 1 lit. f-m oraz województw mazowieckiego i lubelskiego na obszarach wskazanych w ust. 3 pkt 2 i 3:

- 1) w terminie do dnia 14 sierpnia 2017 r.:
 - a) gospodarstwo, w którym przebywają świnię, powinno spełniać wymagania wymienione w ust. 6 w akapicie pierwszym i czwartym, z wyłączeniem wymogu wskazanego w pkt 2 akapitu czwartego, który powinien być spełniony do dnia 31 grudnia 2017 r.,
 - b) posiadacz świń może złożyć oświadczenie, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy;
- 2) po przeprowadzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli, w przypadku:

- a) złożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, w terminie do dnia 14 sierpnia 2017 r., albo
- b) niezłożenia przez posiadacza świń oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, i gdy gospodarstwo, w którym przebywają świnię:
 - po dniu 14 sierpnia 2017 r. nie spełnia wymagań wymienionych w ust. 6 w akapicie pierwszym i czwartym, z wyłączeniem wymogu wskazanego w pkt 2 akapitu czwartego, który powinien być spełniony do dnia 31 grudnia 2017 r.,
 - po dniu 31 grudnia 2017 r. nie spełnia również wymagań wymienionych w ust. 6 w akapicie czwartym w pkt 2
 - powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie utrzymywanych w gospodarstwie lub poddanie tych świń ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt z gatunków wrażliwych przez okres obowiązywania programu;
- 3) w terminie do dnia 15 września 2017 r. posiadacz świń może złożyć wniosek, o którym mowa w art. 57g ust. 7 ustawy.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2017 r.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU

WSI

Naczelnik Wydziału

Paweł Małaczek

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wykowski

U Z A S A D N I E N I E

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57e ust. 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.).

Od dnia 29 kwietnia 2015 r., na terenie województwa podlaskiego w powiatach:

- 1) sejneńskim gminy Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskim gminy Lipsk i Płaska,
- 3) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo,
- 4) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo

– jest realizowany program bioasekuracji ustanowiony rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. (Dz. U. poz. 517) w sprawie wprowadzenia "Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń" na lata 2015–2018.

W 2016 r. obszar, na którym realizowany jest program bioasekuracji został rozszerzony o 5 gmin powiatu hajnowskiego i jedną gminę w powiecie białostockim ze względu na zmianę obszaru zwiększonego zagrożenia przeniesienia się ASF do gospodarstw.

W celu zmniejszenia zagrożenia rozprzestrzenienia się afrykańskiego pomoru świń od dzików wolno żyjących na świnie utrzymywane w gospodarstwach na obszarze, gdzie stwierdzane są przypadki tej jednostki chorobowej u dzików oraz ogniska tej choroby u świń, niezbędne jest podjęcie wszelkich możliwych działań, aby zapobiec dalszemu szerzeniu się tej choroby, w szczególności niezbędne jest wprowadzenie programu bioasekuracji na większym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Z uwagi na zmianę sytuacji epizootycznej w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń we wschodniej części Polski, tj. stwierdzenie w czerwcu br. ognisk tej choroby u świń zmianie uległy również obszary, na których występuje zwiększone ryzyko rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń, w szczególności między gospodarstwami utrzymującymi świnie. Biorąc powyższe pod uwagę, w celu podniesienia poziomu bioasekuracji w gospodarstwach położonych na obszarach o największym zagrożeniu rozprzestrzeniania się ASF, proponuje się rozszerzenia obszaru, na którym realizowany będzie program bioasekuracji o następujące obszary w województwie:

1) podlaskim w powiecie:

- a) augustowskim w gminach Sztabin, Bargłów Kościelny,
- b) białostockim w gminach Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin, Zawady,
- c) sokólskim w gminach Korycin i Suchowola,
- d) hajnowskim w gminach Dubicze Cerkiewne, Kleszczewo i Czeremcha,
- e) wysokomazowieckim w gminie Kobylin - Borzymy,
- f) zambrowskim w gminie Rutki,

- g) monieckim w gminach Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzcianne, Krypno, Knyszyn i Jasionówka,
- h) grajewskim w gminach Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz, Radziłów,
- i) bielskim w gminach Orla, Bielsk Podlaski, Boćki,
- j) siemiatyckim w gminach Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn i Dziadkowice,
- k) kolneńskim w gminach Grabowo i Stawiski,
- l) łomżyńskim w gminach Przytuły, Wizna i Jedwabne;
- 2) mazowieckim w powiecie:
 - a) łosickim w gminach Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice,
 - b) siedleckim w gminie Korczew;
- 3) lubelskim w powiecie:
 - a) bialskim w gminach Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie, Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski,
 - b) Biała Podlaska.

Równocześnie zaistniała także potrzeba rozszerzenia katalogu wymogów dotyczących bioasekuracji określonych w programie bioasekuracji.

Zgodnie z projektem rozporządzenia w programie bioasekuracji wprowadzone zostały następujące dodatkowe wymagania:

- 1) zabezpieczenie budynków inwentarskich oraz budynków lub miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem, o wysokości co najmniej 1,5 m, na całej długości związanym na stałe z podłożem, wykluczającym dostęp wolnożyjących dzików na teren gospodarstwa;
- 2) obowiązek utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych budynkach, w których nie są jednocześnie utrzymywane inne gospodarskie zwierzęta kopytne.

Zabezpieczenie budynków inwentarskich oraz budynków lub miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem, które uniemożliwi dostanie się na teren gospodarstw dzików w opinii naukowców ograniczy ryzyko przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń z dzików na świnię utrzymywane w gospodarstwach.

Jak wynika natomiast z ustaleń organów Inspekcji Weterynaryjnej dokonanych w trakcie dochodzenia epizootycznego jak dotąd w Polsce ogniska afrykańskiego pomoru świń u świń w przeważającej liczbie stwierdzane były w gospodarstwach utrzymujących do 15 sztuk świń. Dodatkowo utrzymywanie świń w jednym budynku z innymi zwierzętami gospodarskimi wypasanyymi np. na pastwiskach, na których przebywały dziki lub żywionych zielonką pozyskaną z terenów gdzie przebywały dziki może stanowić zagrożenie przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń z dzików na świnię utrzymywane w gospodarstwie.

Planuje się, że ww. wymagania obowiązywać będą na obszarach województwa:

- 1) podlaskiego w powiatach:
 - a) hajnowskim w gminach Narew, Narewka, Czyże, Hajnówka, Białowieża, Dubicze Cerkiewne, Czeremcha i Kleszczele;

- b) białostockim w gminach Michałowo, Zabłudów, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady,
 - c) augustowskim w gminach Bargłów Kościelny i Sztabin;
 - d) sokólskim w gminach Korycin i Suchowola;
 - e) wysokomazowieckim w gminie Kobylin – Borzymy;
 - f) zambrowskim w gminie Rutki,
 - g) monieckim w gminach Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzciannie, Krypno, Knyszyn, Jasionówka,
 - h) grajewskim w gminach Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz, Radziłów,
 - i) bielskim w gminach Orla, Bielsk Podlaski, Boćki,
 - j) siemiatyckim w gminach Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn, Dziadkowice,
 - k) kolneńskim w gminie Grabowo, Stawiski
 - l) łomżyńskim w gminach Przytuły, Jedwabne, Wizna
- 2) mazowieckiego, w powiatach:
- a) łosickim w gminach Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice,
 - b) siedleckim w gminie Korczew;
- 3) lubelskim, w powiatach:
- a) bialskim w gminach Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski,
 - b) Biała Podlaska.”,

W odniesieniu do gospodarstw położonych na pozostałych obszarach program powinien być kontynuowany według dotychczasowych zasad, bez żadnych zmian, z uwagi na stabilizację sytuacji epizootycznej w odniesieniu do ryzyka szerzenia się wirusa afrykańskiego pomoru świń ze zwierząt dzikich (dzik) na zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia oraz pomiędzy stadami świń utrzymywanymi w gospodarstwach.

Afrykański pomór świń to groźna, wysoce zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych wszystkich ras oraz dzików (ludzie nie są na nią wrażliwi). Skutkiem jej wystąpienia są duże straty finansowe związane w pierwszej kolejności z całkowitym zablokowaniem możliwości sprzedaży i wywozu świń lub wieprzowiny do państw wolnych od tej choroby, jak również z padnięciami zwierząt oraz innymi kosztami zwalczania choroby.

Zgodnie z art. 57e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Główny Lekarz Weterynarii, biorąc pod uwagę sytuację epizootyczną w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opracował program bioasekuracji w odniesieniu do tej jednostki chorobowej.

Zaproponowane przez Głównego Lekarza Weterynarii wymagania dla gospodarstw (ust. 6 programu bioasekuracji) opracowane zostały na podstawie dostępnej wiedzy w zakresie epizootiologii, w szczególności dróg szerzenia się tej choroby, z uwzględnieniem opinii zewnętrznych ekspertów. Ponadto należy zauważyć, że większość wymagań bioasekuracji wymienionych w programie wskazanych zostało w unijnej strategii zwalczania afrykańskiego pomoru świń przyjętej po spotkaniu ekspertów Komisji Europejskiej – Wspólnotowego

Weterynaryjnego Zespołu do Spraw Kryzysowych (CVET) oraz państw członkowskich Unii Europejskiej, na terytorium których w 2014 r. stwierdzono po raz pierwszy afrykański pomór świń.

Dotychczasowe doświadczenia z realizacji programu wskazują na potrzebę ponownego przyznania możliwości złożenia przez posiadaczy świń oświadczenia, że gospodarstwo nie spełni wymagań określonych w programie, tj. oświadczenia, o którym mowa w art. 57e ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy. Należy bowiem zapewnić możliwość rezygnacji z utrzymywania świń podmiotom, które początkowo podjęły decyzję o wdrożeniu wymagań bioasekuracji, lecz w trakcie realizacji programu z różnych względów nie są w stanie kontynuować działalności zgodnie z tymi wymaganiami. Dodatkowo jest to także uzasadnione wspomnianym wyżej rozszerzeniem katalogu wymagań dotyczących bioasekuracji dla części obszarów objętych programem w stosunku do wymogów wprowadzonych pierwotnie. Przyjęte rozwiązania dotyczą gospodarstw zlokalizowanych na obszarach powiatu hajnowskiego w gminach Narew, Narewka, Czyże, Hajnówka, Białowieża, powiecie białostockim w gminach Zabłudów i Michałowo.

Należy podkreślić, że stosowanie się do zasad bioasekuracji stanowi najskuteczniejszą metodę zapobiegania wprowadzeniu afrykańskiego pomoru świń do gospodarstwa, a co za tym idzie dalszego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń.

Głównym celem projektowanego rozporządzenia jest podniesienie poziomu bioasekuracji w gospodarstwach, w których utrzymywane są zwierzęta wrażliwe na afrykański pomór świń w celu zapobiegnięcia szerzeniu się tej choroby.

Projektowana zmiana rozporządzenia ma na celu przede wszystkim:

- 1) rozszerzenie obszarów objętych programem o obszary gdzie występuje zwiększone zagrożenie przeniesienia się afrykańskiego pomoru świń,
- 2) umożliwienie posiadaczom świń rezygnacji z utrzymywania świń w przypadku braku możliwości spełnienia wymagań bioasekuracji.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia ma także na celu ograniczenie liczby gospodarstw o niskim poziomie bioasekuracji, w których zwykle utrzymywana jest jedna lub kilkanaście sztuk świń. Umożliwienie podmiotom rezygnacji na czas trwania programu bioasekuracji z utrzymywania świń w gospodarstwach, które z różnych względów mają trudności w zapewnieniu poziomu bioasekuracji określonego w programie bioasekuracji i zapewnienie im rekompensat pozwoli na zmniejszenie liczby gospodarstw o niskim poziomie bioasekuracji, co w praktyce wiązać się będzie z tym, że na obszarze, na którym będzie realizowany program bioasekuracji zwierzęta z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt utrzymywane będą tylko w gospodarstwach o takim samym, wysokim poziomie bioasekuracji.

Konsekwencją zmniejszenia liczby gospodarstw o niskim poziomie bioasekuracji będzie zmniejszenie погоłowia zwierząt z gatunków wrażliwych utrzymywanych w warunkach sprzyjających rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt. Zmniejszenie liczby zwierząt z gatunków wrażliwych, w tym przypadku świń, utrzymywanych w gospodarstwach ograniczy znacznie możliwość przeniesienia afrykańskiego pomoru świń z populacji zwierząt dziko żyjących (dziki) na zwierzęta utrzymywane w gospodarstwach (świnie), a co za tym idzie mniejsze ryzyko rozprzestrzenienia się afrykańskiego pomoru świń na inne obszary Polski.

W konsekwencji zmniejszy się również ryzyko rozprzestrzenienia się afrykańskiego pomoru świń na terytoria pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Dodatkowo działania przewidziane w programie przyczynią się do przyspieszenia likwidacji choroby, co umożliwi zniesienie środków prawnych wprowadzonych w celu zwalczania choroby oraz spowoduje szybsze odzyskanie statusu kraju wolnego od choroby zakaźnej zwierząt. Przywróci to możliwość wysyłki polskich produktów pochodzenia zwierzęcego do tych państw, które warunkują otwarcie swoich rynków posiadanym przez eksportera statusu państwa wolnego od określonej choroby zakaźnej zwierząt. Przewiduje się, że w dalszej perspektywie może się to przyczynić do podniesienia konkurencyjności polskich towarów na rynku Unii Europejskiej.

Realizacja programu bioasekuracji będzie finansowana przez posiadaczy zwierząt, z wyłączeniem kosztów nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Nadzór nad realizacją programu będzie sprawował Główny Lekarz Weterynarii.

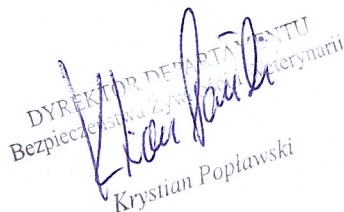
Planuje się, że posiadacze zwierząt z gatunków wrażliwych na afrykański pomór świń dostosują gospodarstwa do wymagań określonych w programie bioasekuracji w terminie do dnia 14 sierpnia 2017 r. z wyłączeniem wymogu, o którym mowa w ust. 6 akapit 3 pkt 3 oraz w akapicie 4 pkt 2, który wejdzie w życie z dniem 31.12.2017 r. z uwagi na fakt, że wykonanie ogrodzenia wiąże się ze znacznym nakładem finansowym oraz wymaga czasu na wykonanie niezbędnych prac.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji i aktów normatywnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

Krystian Popławski

Akceptował:

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Krzysztof Jurgiel

Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzenia się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Ewa Lech Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jacek Ostapczuk tel. 22 623 13 74, jacek.ostapczuk@minrol.gov.pl	Data sporządzenia 20.06.2017 r. Źródło: Nr w wykazie prac:
--	--

1. JAKI PROBLEM JEST ROZWIĄZywANY?

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W roku 2015 weszło w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia programu bioasekuracji na lata 2015–2018, które obowiązuje na obszarze powiatu:

- 1) sejneńskiego w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
- 2) augustowskiego w gminach Lipsk i Płaska,
- 3) białostockiego w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo,
- 4) sokólskiego w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka i Szudziałowo.

W 2016 r. obszar, na którym realizowany jest program bioasekuracji został rozszerzony o 5 gmin powiatu hajnowskiego i jedną gminę w powiecie białostockim z uwagi na zmianę obszaru zwiększonego zagrożenia przeniesienia się ASF do gospodarstw.

Z uwagi na zmianę sytuacji epizootycznej w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń we wschodniej części terytorium Polski, tj. stwierdzenie w czerwcu br. ognisk tej choroby u świń zmianie uległy również obszary, na których występuje zwiększone ryzyko rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń, w szczególności między gospodarstwami utrzymującymi świnie. Biorąc powyższe pod uwagę, w celu podniesienia poziomu bioasekuracji w gospodarstwach położonych na obszarach o największym zagrożeniu rozprzestrzeniania się ASF proponuje się rozszerzenia obszaru, na którym realizowany będzie program bioasekuracji o następujące obszary:

na obszarze województw:

- 1) podlaskiego, w powiatach:
 - a) sejneńskim w gminach Giby i Sejny z miastem Sejny,
 - b) augustowskim w gminach Lipsk, Płaska, Sztabin i Bargłów Kościelny,
 - c) białostockim w gminach Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków, Michałowo, Zabłudów, Dobrzyniewo Duże, Choroszcz, Tykocin i Zawady,
 - d) sokólskim w gminach Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka, Szudziałowo, Korycin i Suchowola,
 - e) hajnowskim w gminach Białowieża, Czyże, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew, Narewka, Dubicze Cerkiewne, Kleszczele i Czeremcha,
 - f) wysokomazowieckim w gminie Kobylin - Borzymy,
 - g) zambrowskim w gminie Rutki,
 - h) monieckim w gminach Goniądz, Jaświły, Mońki, Trzciannę, Krypno, Knyszyn i Jasionówka,
 - i) grajewskim w gminach Rajgród, Grajewo, Szczuczyn, Wąsosz i Radziłów,
 - j) bielskim w gminach Orla, Bielsk Podlaski i Boćki,
 - k) siemiatyckim w gminach Milejczyce, Nurzec-Stacja, Mielnik, Siemiatycze z miastem Siemiatycze, Drohiczyn i Dziadkowiec,
 - l) kolneńskim w gminach Grabowo i Stawiski,
 - m) łomżyńskim w gminach Przytuły, Jedwabne i Wizna;
- 2) mazowieckiego, w powiatach:
 - a) łosickim w gminach Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Łosice z miastem Łosice,
 - b) siedleckim w gminie Korczew;

3) lubelskiego w powiatach:

a) bialskim w gminach Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie Piszczac, Kodeń, Terespol z miastem Terespol, Łomazy i Międzyrzec Podlaski,

b) Biała Podlaska,

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się realizację programu bioasekuracji w odniesieniu do ASF, wprowadzonego w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. W programie tym określone zostały standardy bioasekuracji gospodarstw. Planuje się, że w gospodarstwach które nie spełniają wymagań bioasekuracji położonych na ww. obszarach, powiatowy lekarz weterynarii nakaże ubój lub zabicie zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę oraz zakaże wprowadzania i utrzymywania takich zwierząt do gospodarstwa. Posiadaczowi zwierząt objętych wymienionymi nakazami i zakazami przysługiwałoby odszkodowanie za zabite lub poddane ubojowi zwierzęta oraz, w przypadkach określonych w art. 57g ustawy z dnia 11 marca 2004 r. ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, rekompensata za nieprzerwane nieutrzymywanie zwierząt w gospodarstwie przez okres wskazany w programie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Dotychczas ASF został stwierdzony na terytorium czterech państw członkowskich UE, tj. na Litwie, Łotwie, w Estonii i Polsce. W każdym z tych państw ASF wystąpił zarówno u wolno żyjących dzików, jak i w populacji świń utrzymywanych w gospodarstwach.

Na terytoriach dotkniętych ASF zostały wyznaczone obszary, na których wprowadzone zostały środki zwalczania tej choroby.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Posiadacze zwierząt utrzymujący świnię w gospodarstwach zlokalizowanych na obszarze, na którym realizowany będzie program bioasekuracji na lata 2015–2018	Liczba świń w gospodarstwach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarach objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (rozszerzony w 2017 r. obszar na którym realizowany będzie program bioasekuracji na lata 2015–2018): - liczba gospodarstw 6071, w których utrzymywane są 280 252 szt. świń	Dane Inspekcji Weterynaryjnej	Projektowana regulacja zapewni lepsze zabezpieczenie przed wniknięciem wirusa ASF i innych chorób zakaźnych do wielkotowarowych gospodarstw. Spowoduje ona możliwość szybszego odzyskania statusu kraju wolnego od choroby zakaźnej, wcześniej nastąpi przywrócenie możliwości eksportu polskich produktów pochodzenia zwierzęcego na rynki, które warunkują swoje otwarcie statusem kraju eksportującego: „wolny od określonej choroby zakaźnej zwierząt”. Korzyści przyniosłoby także szybsze zniesienie dodatkowych wymogów weterynaryjnych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt w Polsce.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Planowane jest przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu rozporządzenia równoległe z uzgodnieniami międzyresortowymi.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)

[illegible]

		gospodarstw, czyli ok. 1452 gospodarstw z 5584 gospodarstw, w których utrzymywane są odpowiednio 12 640 szt. świń z 48 617 szt. świń. Przyjmując takie założenia kwota odszkodowań za wydanie decyzji nakazującej ubój lub zabicie świń w związku z niespełnieniem wymagań programu bioasekuracji wyniesie: $12\,640 \times 538 = 6\,800\,320 \text{ zł},$						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zabezpieczenie przed wniknięciem wirusa ASF i innych chorób zakaźnych do gospodarstw utrzymujących świnię. Wraz z odzyskaniem statusu kraju wolnego od choroby zakaźnej, przywrócenie możliwości eksportu polskich produktów pochodzenia zwierzęcego na rynki, które warunkują swoje otwarcie statusem kraju eksportującego – wolny od afrykańskiego pomoru świń. Zniesienie dodatkowych wymogów weterynaryjnych w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	jw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	Gospodarstwa zajmujące się hodowlą świń	Celem wprowadzenia projektowanych przepisów jest poprawa warunków bioasekuracji gospodarstw znajdujących się na obszarze objętym ograniczeniami ustanowionym w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt. Wysokie warunki bioasekuracji mają wpływ na status zdrowotny zwierząt i zabezpieczają przed wnikaniem patogenów, których rezerwuarami są w szczególności dzikie zwierzęta. Docelowo zabezpieczy to gospodarstwa prowadzące chów lub hodowlę na obszarze objętym ograniczeniami w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt przed wniknięciem potencjalnego czynnika zakaźnego do gospodarstwa. Docelowo zakłada się, że ustanowienie takiego programu zabezpieczy pozostałe terytorium RP przed wybuchem ASF u zwierząt gospodarskich.						
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Do wyliczenia kosztów dla posiadaczy gospodarstw utrzymujący trzodę chlewną przyjęto następujące założenia: Za koszty dostosowania do projektowanej regulacji przyjęto koszty: a) wykonania ogrodzenia gospodarstwa – 120 zł netto za metr bieżący, b) wyposażenia tego ogrodzenia w bramę i furtkę – odpowiednio 2987 i 890 zł netto						

	c) wyposażenia gospodarstwa w maty do dezynfekcji – 1500 zł netto. Koszt wzmocnienia bioasekuracji średnio w gospodarstwie, w którym są utrzymywane świnię w liczbie: a) od 51 do 200 sztuk wyniesie łącznie 33263 zł brutto, b) od 201 do 500 sztuk wyniesie łącznie 37288 zł brutto, c) powyżej 501 sztuk wyniesie łącznie 47714 zł brutto. Na obszarze , na którym będzie realizowany program bioasekuracji na zasadach określonych w 2017 r. znajduje się: a) 2851 gospodarstw, w których utrzymuje się do 5 sztuk świń, b) 2894 gospodarstw, w których utrzymuje się od 6 do 100 sztuk świń, c) 326 gospodarstw, w których utrzymuje się powyżej 100 sztuk świń. Źródłem wymienionych wyliczeń był dokument pt. „Orientacyjna analiza ekonomiczna skutków dostosowania gospodarstw prowadzących produkcję trzody chlewnej dotyczących bioasekuracji w strefie buforowej w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń według zaleceń przygotowanych przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB”, przygotowany w marcu 2014 r. przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

X nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Brak

9. Wpływ na rynek pracy

Nie ma wpływu

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Wprowadzenie programu bioasekuracji pozwoli na zmniejszenie liczby gospodarstw spełniających niskie standardy w zakresie bioasekuracji. Pozwoli to na ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się ASF oraz będzie stanowiło wsparcie przy zwalczaniu takiej choroby. Jednocześnie zauważyć należy, że realizacja programu bioasekuracji przyniesie korzyści również dużym przedsiębiorstwom, gdyż w gospodarstwach wielkotowarowych podniesiony zostanie
------------------	--

	również poziom bioasekuracji. Dodatkowo działania przewidziane w programie przyczynią się do przyspieszenia likwidacji ASF, co umożliwi zniesienie środków prawnych wprowadzonych w celu zwalczania choroby oraz spowoduje szybsze odzyskanie statusu kraju wolnego od tej choroby. Przywróci to możliwość wysyłki polskich produktów pochodzenia zwierzęcego na rynki, które warunkują swoje otwarcie statusem kraju eksportującego – wolny od określonej choroby zakaźnej zwierząt. Przewiduje się, że podniesie to również konkurencyjność polskich towarów na rynku Unii Europejskiej
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Realizacja programu bioasekuracji będzie finansowana przez posiadaczy zwierząt, z wyłączeniem kosztów nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Nadzór nad realizacją programu będzie sprawował Główny Lekarz Weterynarii. Planuje się, że posiadacze zwierząt z gatunków wrażliwych dostosują gospodarstwa do wymagań określonych w programie bioasekuracji w terminie do dnia 14.06.2017 r., z wyłączeniem obowiązku zabezpieczenia budynków inwentarskich oraz budynków lub miejsc wykorzystywanych do przechowywania pasz i ściółki pojedynczym ogrodzeniem, który wejdzie w życie z dniem 31.12.2017 r. z uwagi na fakt, że wykonanie ogrodzenia wiąże się ze znacznym nakładem finansowym oraz wymaga czasu na wykonanie niezbędnych prac.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Miernikiem względem, którego nastąpi ocena wdrożenia projektowanych środków będzie liczba ognisk choroby zakaźnej w okresie 1 roku od zastosowania środków.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak	